

Kokkovõttõ timahavadsõst Uma Lehe jutuvõistlusõst

Kae lk 2

Vabariigiga üteiäline Meieri Arnold

Kae lk 3

Võidujutt «Taasperilde matus»

Kae lk 4

9 771406 922005

Hää lehelugõja!
Järgmäne Uma Leht tulõ
2019. aastaga
17. vahtsõaastakuu pääväl.
Ilosat pühhiaigu kõigilõ!

Latsiaokirä Täheke võrokeeline nummõr

Joulukuun tullf eestikeelidse Tähekesse kõrval vällä ka võrokeeline nummõr, midä jaetas kingitüses Vana-Võromaa 1. klassi ja kõigilõ võro kiilt opvilõ latsilõ.

Tego om joba 15. võrokeelidse Tähekesse numbriga, miä Rahvakultuuri Keskusõ tugõmisõl ilmus egä aastak õkva võro keelen.

Seokõrd om Täheke pühen-det joulõlõ. Eränumbrin om üts peris vahtsõnõ joululaul «Tshika-tshaka, jõulu omma käen», viil om peotäüs joululuulõtuksi Panga Milvilt ja Sinijärve Karl Martinilt. Kivirähä Andrussõ vahtsõnõ joulujutt «Kuu käü koolin» sai võro kiilde ümbre pantus. A Rahmani Jan kirof peris vaht-

sõ jutu «Savvusüüjä». Joulõ aol kõnõldas iks egäsugutsiid juttõ ja nii omma Tähekeiste saanu kats vanna jutust: üts kuusõ sündümisest ja tõõnõ Suurõ Vankri tähtkujo tegünemisest. Võromaalt peri kirämehe Jaigi Juhani 120. sünnüaastapäivä tähistämi timä jutu «Kuri kuumiis» avaldamisõga.

Taa kõgõ kõrval ilmus võrokeelitsen Tähekesen latsi umaloomingut, nalfu ja nuputamis-ülesandit, opatas meisterdämä paprõst kuusõkõist, tegemä umbõ hääd vehverkoogitainast ja rahvaluulõuurja Kõivupuu Marju kirotas väiku jutu vana ao joulõst. Edekaasõ autor om Kurema Kadi, numbri om toimõndanu Fastrõ Mariko.

TÄHEKESE TOIMÕNDUS

Vana-Võromaa saa Eesti söõgi piirkunnas

Tulõva aasta keväjäst saa Vana-Võromaa Eesti söõgi esindüspiirkunnas. Tuu tähendäs, et parhillanõ Eesti söõgi piirkund Pärnumaa and taa tiitli Vanalõ-Võromaalõ.

Mi kandi esimuudu süüki ja söõgikultuuri naatas sis pallo inämb tutvvas tegemä, ku tuud seoniaoni om tettü.

Maaeloministeeriüm and teedä, et Vana-Võromaa sai söõgi piirkunnas selle, et mi kandin om umma süüki pikkä aigu hinnan peetü ja üles om ehitet umakandi puhta söõgi kaubamärk Uma Mekk. Tuud märki kand parhilla päält katõ-

saa kuvvõkümne söõgiaša.

Vahtsõ söõgi-ettevõtmisõ nakkasõ pääle lehekuun. Et sis saava Vana-Võromaa söõgivõrk ja Uma Meki märk kümme aastakka vanas, and tuu ettevõtmisilõ viil tähtsüst mano.

Plaanin omma Uma Meki müügikotussõ vallategemise pido, laada, söõginädäli keväjä ja sügüse, taloturg pääliinan, Lõuna-Eesti söõgikonvõrents ja pallo muud.

UL

Jaigi tundmalda juttõ raamat

RAHMANI JAN

Võromaalt peri kirämehe Jaigi Juhani loomingu sõprul om põhjust rõõmu tunda. Valmis om saanu raamat «Tundmata palu», kon seen kiränigu jutu, luulõtusõ, mälehtüse ja leheluu, midä innembä raamatun avaldõdu ei olõ. Pia saa valmis ka raamadu lühembäs tett juturaamadu-variants «Võromaa joogi julgustükid». Mõlõmba raamadu om kokko säädnü ja peräsõna kirotanu kirämiis Sommeri Lauri, välläandja om Kaarnakivi selts.

«Raamadu tegemine naas tuust pääle, et ma sai tutvvas Otsingu Henriga, kes om tulnu elämä Luhamõtsa Kurgja tallu, kon elli Jaigi vanaesä,» kõnõlõs Sommeri Lauri. «Kävemi mõtsatiid Luhamõtsa ja Roosiku vaihõl, miä või olla Jaigi koolitii, ja sis tullf mullõ miilde, et võinu raamadu kah tetä: mul om noid juttõ otsitu,» seletäs tä.

Ligi 400-leheküleline raamat saigi valmis. Vahtsõ raamadu kõgõ tähtsämb osa omma jutu. «Mõnõ omma Võromaa-jutu, nigu tutvva Jaik, a osa omma liivlaisist,

RAHMANI JANI PILT

Kokkosäädjä Sommeri Lauri näütäs katõ puuriida vaihõl vahtsõt Jaigi Juhani raamatut.

kats juttu, ja vabadussõast ja om üts lugu Itaaliast, seo om kõgõ rohkõmb uutmalda jutt,» tutvustas kokkosäädjä. Viil või löüdü kaasi vaihõlt reisimärkimit, suvõluukõisi tuust, kuis kiränik umal aol Kubijal suvif, ja luulõtuksi. «Üts kimp om varatsit luulõtuksi, tõnõ tuust aast, ku tä joba Roodsin olf. Roodsist omma uman keelen kah mõnõ,» seletäs Sommer.

Vahtsidõ raamatidõ valmis-saaminõ olf kokkosäädjäl ja välläandjal tsihit Jaigi Juhani 120. sünnüaastapääväs, miä tulõ 13. vahtsõaastakuul 2019. Sommeri Lauri pidä Jaigi Juhani hää sulõga tähtsäs Lõuna-Eesti meelelaadi kokkovõtjas. «Ku mõtlõt, et 120 aastat pääle sündümist tulõ viil niipallo vahtsõt vällä, sis kirotamisõ käsi olf täl iks maru kerge.»

Kaarnakivi seldsi iistvidäjä Otsingu Henri ütles, et naidõ raamatidõ välläandminõ om seldsi edimäne suurõmb tegemine. Jaigi teemaga proovitas ka edesi minnä. Jaigi Juhani vahtsõ raamadu «Tundmata palu» vällänäütämine tulõ seo lehe vällätulõgi pääväl, 20. joulukuul kell 16 Võrol Kreutzwaldi muusõumin.

Vällä anti Kreutzwaldi medäli ja stipendium

RAHMANI JAN

Minevä riidi, 14. joulukuul peeti Võrol Kreutzwaldi muusõumin Lauluesä mälehtüspäivä, kon anti kätte timahavadsõ Kreutzwaldi mälehtüsmädäli ja stipendium.

Seo aasta anti vällä kats mälehtüsmädälit. Üte sai rahvuseposõ «Kalevipoeg» läti kiilde tõlknu Godiņši Guntars, tõdsõ pilteposõ «Kalevipoeg/Kalõvipoig» tegemise iistvõtja Annioni Raoul. Mõlõmba mädäli-saaja kõnõli mälehtüspääväl ka ummist tegemiisist. Godiņši Guntars lugi läti keelen ette tükükeisi eeposõst ja Annioni Raoul näüdäs pilte pildiraamadu tegemise vaivast ja rõõmust.

Päält mädälide anti vällä Kreutzwaldi stipendium. Tuu sai timahava Põlva gümnaasiumi opilanõ Kottise Jan-Mattias, kiä om kõva laulumis, näütlejä ja jutukirotaja. Stipendium määrätäs egä aasta ütele Vana-Võromaa gümnaasiumi vai keskkooli nuurmehele.

Värski mädäli-saaja Godiņši Guntars ja Annioni Raoul.

RAHMANI JANI PILDI

Kottise Jan-Mattias.

Pühhiaig poliitikast priis!

Üts mu vangimajan istnu tutvva kõnõl, et täl olf sääl alostusõn lännü tülüs üte vinnemiilse vangiga. Tuu pääle olf mano karanu vanõmb ja kogõnumb vangin istja, lõõnõ rusigu lavva pääle ja kåratånü: «Poliitikast mi tan ei kõnõlõ!» Mehe pei tuust reeglist kinni ja edesi olf istminõ olnu hulga rahuligumb.

Mi parhillaanõ aig om kah üleearvo pallo poliitikat täüs. Tan ei olõ midägi imehtä, valimisõ omma tulõman. A nii kõvvva üts-tõõsõ vasta olõmist ma varatsõmbast aost ei mäletä.

Inemiisil om õigus uma tulõvigu peräst murõhta. A valimisvõitlusõn näüdatäs pallosid asjo lihtsambä, suurõmba ja must-valgõmbana, ku nä periselt omma. Ja tuuperäst om parhilla ka hulga inämb vihatsit inemiisi ku muul aol.

Mis olõs, ku pruuvnu tetä poliitikast kõnõlõmistõ üte pausi? Vähembält pühhi aos. Saami kokko, kõnõlõmi umist tegemiisist ja plaanõst, olõmi rõõmsa. Ärmi lasõmi poliitikal ummi pühhi ja läbisaamiisi är tsurki.

Massa-i murõhta, kül vahtsõl aastal lätt ka muapilminõ edesi.

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimondaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Mofovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laivi.org@wi.ee

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee
Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Rumeeniä raport

Üten perrega mõnõs aos Rumeeniä päälliina Bukaresti tüüd tegemä kolinu Võromaa miis EPLERI RAIN kiro-tas elost, tüüst ja mõttist puultõist tuhat kilomeitret lõuna puul.

24. kiri. Armsa ja harinu egäpääväelo

Inemine harinõs kipõstõ ja ehitäas suurõ maailma sisse hindä jaos väiku ja selgembä ilma. Mi kõik võitlõmi vähembält mõt-tõn igävuse ja üttemuudu eloga, a ummõhtõgi otsimi samal aol turvatunnõt, midä sääne egä-pääväelo pakk.

Reisil ollõn avitas õnnõ mõ-nõst pääväst võõran liinan elämisest, ku joba kujonõsõ vällä harinu tii puuti, trammipiätuste, restoraani. A ku hin-näst kõgõ perrega terves aastas vällämaalõ kolit, sis saa suurõ liina sisse poimitu väiku esi-hindä maailm kodos.

Ku teil mõni tutvva vai sugula-nõ eläs pikembät aigu näütises säändsens eksootilidsõn kotusõn nigu Rumeeniä, sis om lihtsä mõtõlda: «Oo, täl om sääl Must meri, suusamäe ja Dracula, uulit-sidõ pääl laulva ja tandsva must-lasõ, päiv paistus kõik aig ja midä viil...» Vai sis kujota ette, et vällämaalõ kolinu eläs ohtlik-ku ello ja piät egä päiv toimõ saa-ma korrumpeerunu politseinigõ, kõrilõikajist kufategijide ja olõ-malda meditsiinisüstemiga.

Peris elo om kõvast proosa-lidsõmb. Pere heränes hummogu üles ja süü hummogusüüki. Va-hel trehväs mõni eksootilidsõmb süük, a hariligult püvvetäs tetä

tuud, minka oldas harinu. Sis läävä latsõ latsiada vai kuuli ja vanõmba pruuvva päävä joosul midägi asalikku är tetä, tihtipää-le tulõmusõlda. Egä paari päävä takast tulõ poodin kävvü – iks tuun ütten ja saman. Kõrra vai paar kuun süvväs õdagusüüki restoraanin, hariligult valitas tuhandidõ võimaligõ siäst iks tuu, kon joba käümä harinõtu ja ettekandja tutvva.

Sääne kipõstõ tegünejä egä-päävätside harinõmiisi mustri tege mi ello lihtsambäs ja luu turvatunnõt. Ummõtõ mass seo mustri seen elämist hindä jaos selges mõtõlda, et sis vahapääl midägi tõistmuudu tetä. Olõ sa koton vai vällämaa, mõnikõrd mass sisse astu kodopoodist üle uulidsa olõvalõ puuti vai jättä äripäävä hummogu kell tirise-mä pandmalda ja kõgõ perrega sisse maada. Kõik vahtsõnõ ja tõistsugumanõ hiidütäs tsipa, a ku tuust pelgämisest üle saami, võimi avasta midägi väega hääd.

Mi Rumeeniä aig saa aasta lõpuga seos kõrras läbi. Om olnu väega põnnõv ja hää ja lõpus iks väega kodonõ ja egä-pääväelolinõ. Kodo om hää tul-la, samal aol om ka tsipa kaõ seost kotost är tulla. Võta nüüd kinni, kas omgi minkastki kaõ vai om seo lihtsäle inemisele umanõ pelgüs vahtsõ iin, miä vanan hään koton uut.

Uma Lehe jutuvõistlusõ avvuhinnapido 7. joulukuul Võro instituudi saalin.

Uma Lehe 15. jutuvõistlus tõi 86 vahtsõt võrokeelist juttu.

Jutuvõistlus om kokko võetu

RAHMANI JAN

Uma Lehe timahavanõ jutuvõistlus om läbi saanu. Seokõrd saadi lehele ummi juttõ 47 autorit, kokko tull' võistlusõlõ 86 juttu.

Jutuvõistlusõ ja üteliidsi katõgooria «Periselt elon juhtunu nalalinõ vai tõsinõ lugu» võidujutu:

- I kotus
- **Niklusõ Mare**, jutt «Taasperilde matus». Jutt sai ka Eesti Rahvaluulõ Arhiivi (ERA) kombõtundja eräpreemiä.
- II kotus
- **Kiviti Kadri**, jutt «Üümajalinõ».
- III kotus
- **Antoni Annika**, jutt «Endel».

Katõgooria «Luudusõ vägi» (hinnas Eesti Rahvaluulõ Arhiivi hindamis-kogo) võidujutu:

- I-II kotus
- **Johanson Madis**, jutt «Vesipüks».
- **Paborti Daisy**, jutt «Hädän nigu Pondso Jakop pääsukõisiga». Jutt sai ka ERA eläjäkaitso preemiä.
- III kotus
- **Johanson Madis**, jutt «Puu hing».

Kategooria «Lugu, midä es juhtu» võit:

- **Raudkatsi Ene**, lugu «Ookean es võta minnu vasta».

NIKLUSÕ MARE, jutuvõistlusõ võitja

Oi kullakõsõ, ma es mõista il-mangi arvada, et saa edimäds-kotussõ. Olõ kül ummi juttõ siia aastid saatunu, a seo olf suur-suur üllätüs. Suur aituma kõigilõ! Ma ei usu, et mukka rohkõmb om juhtunu ku tõisiga. A nalla om saanu palflu. Ja ku hindä üle naarda mõistat, sis om kõik häste.

Võidujuttu loe seo lehe perä-mäds kile päält!

ERÄPREEMIÄ

- **Aidma Hele**, lugu «Kos nõssi lam» – Muda Mari preemiä ja lugu «Alas suur esämaasõda» – koolijutu eräpreemiä.
- **Alopi Ene**, lugu «Musta värvi ülikun-nast» – vahtsõ moodu eräpreemiä ja lugu «Tähelepandmisõst» – hää tiat-riluu eräpreemiä.
- **Hanimägi Heidi-Hele**, lugu «Üts sõa-ao mälestüisi» – aoluumälehtämise preemiä.
- **Ivastse Kasper**, lugu «Pulmapäiv» – hää jutu preemiä.
- **Kindma Maimu**, lugu «Pääasi, et magusat saas» – magusajutu eräpreemiä.
- **Kolodinskaja Külli**, lugu «Kummut, kolmõ poolõga kapp ja Stirlitz» – stiili-puhtusõ eräpreemiä.
- **Koori Helve**, lugu «Lamba õnnõtus» – ERA eläjäluu eräpreemiä.
- **Leoki Hilja**, lugu «Nallaluukõnõ kolhoosist» – kolhoosijutu eräpreemiä.
- **Liira Singa**, lugu «1939. a suur pik-setorm Rammuka küläh» – hää kee-lega hää jutustaja eräpreemiä.
- **Liiva Aasa**, lugu «Opitunn terves elos» – ERA opitunni eräpreemiä.
- **Lillemetsa Mare**, lugu «Massulda sõit» – täämbädsõ aol jutu eräpreemiä.
- **Linderi Kaja**, lugu «Roodsin kääk Victoria laivaga» – reisijutu eräpreemiä.
- **Läti Vaike**, lugu «Kõik alost

- küvritsest» – eräpreemiä «Jutt nigu romaan».
- **Oleski Villem**, lugu «Üte härävasika elo-lugu» – eläjäluu eräpreemiä.
- **Orassoni Elmet**, lugu «Hussikäküs-mängu» – luuduspildi eräpreemiä.
- **Orassoni Rael-Adiina**, lugu «Naanõ, kes es tiia ussisõnnu» – luudusõkae-ja eräpreemiä.
- **Plumanni Kaja-Riina**, lugu «Ello jäi» – ellojäämise eräpreemiä.
- **Pressi (Niidu) Heli**, lugu «Niimuudu ka saa» – valimisjutu eräpreemiä.
- **Puuri Siiri**, lugu «Pistä kinni» – ma-gusajutu eräpreemiä.
- **Reiliku Kalev**, lugu «Družba lugu» – Klaasi Urmassõ nimeline eräpreemiä mõtsu alalõhoitmisõ avvus ja lugu «Kes andsõ kõrraldusõ?» – tundmal-da väe eräpreemiä.
- **Riitsaarõ Laine**, lugu «Kuis ma jäi keretävest ilma» – kooliao mälestü-se eräpreemiä.
- **Säinasti Enno**, lugu «Puron pulli omma ulli» – hää eläjäluu eräpreemiä.
- **Zilmeri Hele**, lugu «Latsõ suu ei võl-si» – tunnõt jutu eräpreemiä.
- **Urmu Aili**, lugu «Kooliao mälestüse» – hää meelenpidämiseiga autori kooli-jutu eräpreemiä.
- **Valpri Liina**, lugu «Vana paiu hõlmu vahel piksepaon» – hää jutu preemiä.
- **Väljandu Ellen**, luu «Naarusalat», «Ve-revä paprõ» ja «Rõõmuraasukõnõ ja Kilu-Mari» – hää jutukirotaja preemiä.

TENOKIRÄ

- **Holstingu Jannu**, lugu «Ma olõ-i seto».
- **Kure Hilja**, lugu «Mälehtämi Lehes-tiku Pauli».
- **Panga Milvi**, luu «Kontrolltütü» ja «Sidi, sidi tut!».
- **Raudhelina Ene**, lugu «Kuis vanastõ mõssu mõsti, siipi keedet ja kangit pleegitedi».

KOOLILATSI TENOKIRÄ JA PREEMIÄ

- **Jacobsoni Zoe Emilie**, jutt «Suvõ-päiv mõtsatalon» – ERA latsõjutu preemiä.
- **Kambeki Karl-Martin**, jutt «Kuis mi jänese saimi».
- **Kambeki Kirke-Mai**, jutt «Mi armsa jänese».
- **Maaski Aleksander**, jutt «Seiklus Lätimaal».
- **Mjagkovi Maarit**, jutt «Latsõsuu»
- **Paju Madli Ann**, jutt «Uman tarõn julgõ olla».
- **Pekka Helari**, jutt «Ei massa lat-sõ üle naarda» – lugu sai hindajidõ käest koolilatsist kõgõ inämb punktõ.
- **Plaado Maritte Arianne**, jutt «Kuis mu imä latsõn ärinaasõs saamist harõt».
- **Raudsaarõ Lenna**, jutt «UFO laiv, kummitus vai...?».
- **Vegneri Taavi**, «Luudusõ vägi tege, mis taht».
- **Visseli Kevin**, «Suidsusann taht op-mist» – suidsusanna eräpreemiä.

Hindajidõkogo kommõntaari

SÄINASTI ENE: Tasõ om kõva. Hää miil om, et taad jutuvõist-lust võetas väega tõsitsõlt ja arotõdas sugulaisi vaihõl. Nii olf mu meelest mito luku saanu esi inemiisi puult kirja pantus. Ku ma varrõmpa olõ ütelnü, et väega pikk jutt olõ-i hää, sõs ka pikemb lugu või olla laabsahe kirotõt ja hää lukõ. Näütuses kooliao mälehtüse olli kül pikä, a väega lämmä süämege kirotõdu.

KAHRO MAREK: Kõgõ inämb miildü mullõ vana ao pajatusõ, a küländ helde käega puistsi punktõ ka vahtsõmba ao jut-tõlõ. Mu jaos kõgõ etembide juttõ jüvä saa kokku võtta üte lausõga: tegijäl iks juhtus! Peris värski teema, millest kirutõdi, om massulda bussi-sõit – tuu või olla kah umaette seiklus. Seokõrd tull' võistlu-sõlõ mitu juttu, kon kõnõldi är kaonust abielusõrmussõst vai vussi lännüst pulmapidust.

Tohho hullu, kas säändside asju peräst meil omgi nii vähä sääduslist paarihiitmist? Hää ports juttõ olf luudusõst ja noid olf väega hää lukõ. Mõni elläi, tsirk, putuk, maruhuug ja pikseuul või uma tahtmisõ perrä toimõnda, inemine kaes õnno päält ja pand immes. Omgi hää! Nii kavva, ku luu-dusõ üle imehtedäs, taad ka hoitas.

REIMANNI HILDEGARD: Olõ folklo-ristikatudõng ja mõista üteldä, et võistlusõlõ olf saadõtu hulga juttõ umist kogõmuisist. Inäm-büs asju olf juhtunu jutustaja nuuruspõlvõn. Hää nali ja kir-riv keelepruukminõ tull' juttõlõ kasus. Ja väiku ilokirändüse pututus olf kirss tordi pääl.

VALPRI VALDO: Tõsõ rahvaluulõ-arhiivi lugõja arvssi kah, et üt-sjago meile hindamisõs saadõtuid juttõ om teemast vällä kirotõt. Mõnõ naist olliki

jo õigõ hää, a mis tiit, ku püsü-i teeman «Luudusõ vägi».

Mullõ miildü Pondso Jakopi jutt. Muidõ jutte seen hää näü-tüs tuust, et inemist ei mõota luudusõn õnnõ tuulispask ja räüss, a eläjäarmastus kah.

Rammuka piksetormi lugu olf häste läbi kirotõt, tõi pildi silmi ette. Ei tiia, kas om taa lugu joba ammu henge pääl olnu, om kiro-tamisõs eräle aigu võetu vai om tegemist sindünü kirämehega (-naasõga).

ANNOMA INGE: Kõgõ tulõ kasus ummi tundidõ, kogõmuisi ja tiidmiisi jutu sisse poimminõ, miä tege laembas ka lugõja sil-mätsõõri. Säändsit juttõ olf, a võinu olla viil inämb.

Juttõ hindsi viil HIEMÄE MALL Eesti Rahvaluulõ Arhiivist ja ALLASÕ TIIA Võro instituudist. Aituma hindajilõ, kõigilõ võist-lusõl ütlenüüjile ja jutuvõistlu-sõ avvohinduga tugõjilõ!

Vabariigiga ütevana Meieri Arnold

RAHMANI JAN

1918. aastagal kuulutodi vällä Eesti Vabariik. Sama aasta lõpun sündü Meieri Arnold. «Elopölinö jahimiis» om sõnapaar, miä poiskösöst pääle Karula kihlkunna Kaika kan-di mõtsun jahti pidänü Arnoldi kotsilö vast kõgö inämb üteldä passis.

Kats nädalit inne saa-aastadsös saamist om Arnold väega tragi. Tä hüppäs tooli päält pistü ja lask tarrö pite ümbre nigu poiskönö. Silmä-nägemine ja kõrvakuulminö omma kehverbäs jäänü, a midägi väega hullu kah ei olö. Ka meelenpidamine olö-i kõgö parömb ja nii vast Arnold mitmö küsimise pääle Põrgupõha Vanapagana muudu: «Ei mäletä.»

Kuus klassi Kaika kuuli Arnold kõnölös umast kooliaost. Koolin käve tä kodo lähkül Kaika algkoolin, kon sis oll' kuus klassi. Tä ütles, et todaaigu opsö Kaika koolin 105 last. Midägi esierälist kooliaost miilde ei tulö. Ulluisi öks tetti kodo man järve veeren. A midägi halva tuust es sünnü.

Katsa- vai ütsä-aastadsölt naas Arnold jahin käümä. «Jahimiihiga lätsi, poiskönö. A mul es olö püssä sis, olli kõva ajaja,» seletäs Arnold. Öigö pia lubasi esä Arnoldilö püssä kah ja sis lätš öigö jahinkäumine valla. Edi-

mädse jahieläjä olli orava. «Oll' noid päivi, ku sai neli-viis tük-kü. Esä nilgsö orava är, ma möi naha maaha,» tulötas Arnold miilde. Tuukõrd masti oravanahast kats kruuni, mis oll' suur raha. Kon noid nahku kokko ostöti, kas Antslan vai muial, ei olö Arnoldil inämb meelen.

Tuu oravajahiga juusk tä kõik kodokandi Kaika mõtsa läbi. A tuu, et poiskönö püssäga mõtsa pite juusk, es miildü kõigilö. Tuukõrd pei mõtsa üle vahti mõtsavahi ja osa noist olli peris kuia. «Mõni naard ja üteli, et panö önnö. A mõni ai takan. Üts ull mõtsavaht ai minnu tihtsäle takan,» kõnölös Arnold.

Ku kuul läbi sai, lätš tä esäle appi mõtsa vaigutama. Tuu iist sai kah rahha. Ja muidogi tull' kõik aig talotüüd tetä. Eesti ao kotsilö ütles Arnold, et tuu oll' illos aig. «Kes tüüd tekseve, eläsivä kõvastö kõik.»

Arnold käve ka sõaväen, kon tull' olla 18 kuud. Edimält Võrol, a ku allohvitseeris nöstöti, sis oll' tä jaoülem Tarton.

Elo kõgö pikemb reis

Ao muutu ja tull' sõda. Sõa aigu oll' Arnold hindä mäletämise perrä koton ja avit essä maja-pidämise man. A päält sõta viidi tä Vorkuta vangilaagrilö. «Mul ei olö meelen, midä nä mölisivä,» ütles tä hindä vangivõtmisö põhjussö kotsilö.

Vangilaagrin oll' Arnold 11 aastakka. Ku alostusön panti tä tegemä tüüd, midä es taha, ja süümä vangimajasüüki, sis oll' rassö. A tä mõistsö tõisiga häste läbi saia ja küländ kipöstö lätš

RAHMANI JANI PILT

Piaaigu saa-aastanö Arnold uma perämädse veerändsaa aasta hää ingli Lainega.

elo sääli kah kergembäs. Vangilaagrin tekk Arnold päämidselt puutüüd – ussi ja aknit. «Noid sai tettüs nii, et jummal hoitku,» seletäs tä. Tuu oll' umaette ja rahulik tüü.

Arnoldi elo vangilaagrin tei lihtsambäs söögipaki, miä kotost saadöti. Noid tull' kuun kolm-neli tükki ja Arnold saatsö vahepääl esiki sõna, et nii pallo ei massa saata, ei jõvva kõkkö är süvvä. Kotost tulnu söögipaki, kon seen liha ja mesi, pästsevä

Arnoldi vangimajasöögist. A kost kodorahvas nii hulga lihha võtsö, et tälle saata, om Arnoldi jaos siiamaani mõistatus.

Ku tä vangist valla sai, tull' inne kodo jõudmist ette viil üts suurömb pingutaminö. Tä pidi minemä jalaga rongijaama, miä oll' laagrist 100 kilomeetrit kavvõmbal. Tuu minek oll' kinnikülmänüt Petšora jõkö pite, kohvri riikese pääl. Arnold ütles, et tull' tuu maa katö pääväga är, üüses sai jäiä tutvidö mano

naisilaagrilö. «Sis olli nuur ja es olö midägi raskust,» löüd tä takastperrä.

Kodo- ja mõtsaeläjä

Koton lätš elo edesi tüü, perre ja eläjäpidämise. Arnoldi sõnno perrä om tä eläjit pidänü ka varguisi, tuul aol ku ammõtligult pitä es vöi. Talokraami käüti möömän Leeningraadi turu pääl.

A kõgö kõrval om timä jaos iks tähtsä olnu mõtsan jahin käumine. Timä püssäkuuli ette

om jäänü hulk põtru, tsiko, hirvi. Mõtsaeläjit om lastu nii riigile ku hindäle. Jahin käve Arnold viil 94-aastadsölt, 2013. aasta sügüse. A sis lätš tervüs kehverbäs ja inämb ei olö püssä kätte võtta saanu.

1993. aastagal matf Arnold uma tõösöpoolö Vilma. A elojöudu oll' timän viil nii pallo, et võt' öigö pia vahtsö naasö, hindäst pia 20 aastat noorömba Laine. Tä kolisi Kaika kandist är Nursi kanti Laine mano, a ammõtligult om iks viil Antsla valla hinge kirän. No omma nä ka Lainega jo pia veeränd aastasata kuun elänü ja kuigi perämädse viiel aastal om naasöl tulnu elämise ja Arnoldi iist inämb huult kanda, kitt Laine Arnoldit väega.

Korgö lä retsept

Miä om avitanu Arnoldil säändse iäni ellä? Vast poiskösöst pääle mõtsan värsken öhun ümbre trampminö, löüd tä.

Suudsumiis oll' tä kõr-ras sõaväe aigu, ku tahtsö meheborn olla, muidö ei olö suitsu tennü. Viina om iks üten jahimiihiga võetu, a küländ mõistligult. Ka süümise om olnu nii, et pia kõik elo om päämidselt lihha süüdü. Nii ei mõis-taki Arnold muud retsepti anda, ku elo aig tettü rassö maatüü ja puhas mõtsa-öhk. Ja vast ka hää läbisaa-minö inemiisiga ja halva unõhtaminö.

Vana pilt kõnölös

PILT VANA-VÖROMAA KULTUURIKUA MUUSÖUMIST uma mänguga ilosit, a ka hirmutavit pilte.

Väiku pedäjä jõulusuuv

Tan ma sis olö ütsindä mõtsan lumömütsü ja -kaska all. Pildi pääle om mu võtnu Saluveere Enno 1956. aastagal.

Täämbädses olö uhkõ mõtsapuu tõisi kesken ja paku rõdmu luudusölö ja inemiisile. Mu lemmikaig om täuskuu paistön tähti täüs taivas ja ku om tsipa tuult, tegevä ossa

RUUSMAA ARTHUR, kah 1956. aastagal vällä last

Häste lõppõnu jõulutsukõlus

ANTONI ANNIKA

Sjoo lugu juhtu paar aastat tagasi jõulö paiku. Pererahvas lätš tutvidö poolö ja jäie tagasi tulömisöga tsipa ilda pääle.

Näide majavalvja ja suur sõpr kolli tõugu pini Lola mõtöl, et kasutas juhust ja käü öigö tiiru külä pääl uudisit kullöman. Löödsegi aia sehen mulgu ja ronisi säält vällä.

Ilmataat olle vahepääl joba talvö näku näüdänü, a sös mõtöl millegiperäst ümbre ja lassö sügüsel edesi minnä. Perrä olle jäänü inne veidü lumöputru ja tsillömbidö lumbiköisi pääl ohkõist jääd. Selge tuu, et pinil, kiä kõik aig hoolöga majja valv ja latsiga mäng, om vällänpuul kotu pallu uuri ja uudista. Lipas tsipa jänese jälgi pite, sös tiiru kitsi jälgeraa pääl ja ku viil külä pinne uudissöpost ette jäi, lätš aig väega ruttu edesi.

Kõigi noidö põnövõidö asjuga olle Lola joba kotust peris kavvön. Külmal ja vaiksöl üül kostus helü kavvölö ja nii olle häste kuulda, ku pererahva autu kodu tagasi jõudsö.

Kae nüüd lätš pinil kipös. Es taha tä jo näüdätä, et elämine valvada om. Kõgö ögvõmbat tiid pite nakaš Lola kodu poolö tagasi juuskma. Tii pääle jäie kõrkjid täüs likö kotus ja sääli keskel viil parralt lagja oja. Kimmäs jalgualunö kattö, jää lätš katski ja Lola löüdsö hinnäst kaalast saadik jääkülmäst

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

viist. Raböli mis tä raböli, a kimmä maa pääle es önnöstu inämb saia.

Pikä karvaga kask ligusi läbi ja jõudu jäie kõik aig vähämbäs. Viimätsen hädän lassö tä valla hädäkisa: auu-auu-au-au-uuu.

Tuud kuulsö ka pernaa-nö, kiä olle ökva löüdnü, et pinni aian ei olöki. Aig olle veidü üle kesküü. Taivas pilven, maa must, hädäno löja ja pernaasö vahel tundmalda kõrkjarägästik. Siiä olle vajja abijöudu ja kõrralikkö lam-

pö, millega tii pääle valgust näüdädä.

Naabrimiis olle veidü napsunö, a nõun ökva appi tulöma. Kohalö jõudsö ka ülejäänü abivägi. Naasö mättä otsan juhendamana ja mehe lampöga kõrkjido sehen müttämän – peris närvesüüjä olöminö.

Äkki kostu oja puult peris inemisekiilne appikutsminö. Akar naabrimiis, kiä hindäle telefoniga tiid näüdäs, olle üle-arvu rutakas ollu ja kah vette sadanu. Kungöli oja veeren, jala üte ja käe tõsö mättä pääl.

Valgust andnu telefon olle vette sadanu ja muud täl üle es jääki, ku appi rüüki. Tuu rüük-mise pääle ütli väi nārvi üles ja nä helistivä pästmis-massinä vällä. Parömb pellätä ku perän ikkö.

Tõisil önnöstu likö kambajömm kimmä maa pääle tuvva ja naisi hoolö ala anda. Naasö veivä hädäliidsö kipölö lämmä-le tarrö röivid vahetama, et tuu kopsupölötikku es saanu.

Pini pästmine lätš edesi. Ega inämb pallu aigu es olö. Mitu kõrda vajju joba nõna vii ala ja külm nakaš umma tüüd tegemä. Lõpus saadi üts pikemb roigas, miä küündü pinini. Viimätsö jõuga haardsö pini käppi ja hambidöga tuust kinni ja nii saadi ta kimmämbä maa pääle tõmmada.

Kohalö jõudsö ka pästmis-massin ummi mihiiga. Nä avit-tiva pini pervest üles tuvva. Nüüd korjati uma likö ja kuiva kamraadi kõik autu pääle, tennäti pästjid ja söidöti tarö manu röivid vahetama ja kuuma tiid juuma.

Lola saiö kõrraliku mas-saazi, ku tedä rättega kuivas hõöruti ja perän viil fööni läm-mä õhuga kuivati. Peris mitu päivä olli reisiselil jala tuust külmäst tsukölusöst kangö. Või üteldä, et lugu lõppi önnö-likult, a tõist kõrda külh ei taha säänest asja läbi ellä. Kas Lola kah tuust kõgöst oppust võtsö, näütäs meile tulövik.

2018. aastaga Uma Lehe jutuvõistlusõ võidujutt!

Taasperilde matus

NIKLUSÕ MARE

Olif 1966. aasta keväjäne lumõsulamisõ aig. Mullõ anti hummuku sõiduleht ja kästi viia matusõmajast surnu Urvastõ kabõliaida.

Säädse sõs autu kõrda – pingi pääle, murtuisi latvugõ kuusõ kasti nukko sisse – ja sõitsõ Annõmõisalo. Suurõ tii päält olf majani uma puul kilumeetrit.

Tuu tii olf rüüpit täüs ja väega muano. Ma sai säält läbi. Tsipa ao peräst tullf kadonukõsõ uma sugulanõ. Tuu autu jäi mutta kinni ja traktor vidäsi majani. Sõs mõni kai jo mu pääle viltu. Mul lihtsalt vidi, et traktori api es olõ vaia.

Kombõ perrä kutsuti matusõlidsõ inne surnu ärsaatmist süümä. Säält tetti väega halvastõ, et panti ka viinapudõli lavva pääle. Näil olf säält Antslast pasunõkuur kah. Nuu olli väega makja viina pääle ja õga matusõlidsõki vähämb es juu.

Olli vällän, ku üts miis tullf mu manu ja ütel, et nä surnut võõra plika autu pääle ei panõ. Surnu viias uma sugulasõ kastigõ autugõ. Ma sai arvu külh, mille mehe mu pääle pahanu olli.

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

Ku talitus läbi sai, surnu ja saatja autidõ pääl, vidäsi traktor mi mõlõmbõ tii pääle. Surnu

iin ilma kuusildõ ja ma takan, kuusõ pääl ja purjun matusõlidsõ kastin. Inne Boosõ risttiid

ütel tuu, kes mu kõrval istsõ, et käänämi Antsladõ sisse ja võtami pilditegijä Harri kah pääle.

Surnuautu kaksõ õkva Urvastõ poolõ minemä ja mi kääni liina poolõ. Tuukõrd olf viil sääne aig, et ku kuusigõ autu vasta tullf, jäivä vastatulõva autu saisma ja lasi surnurongi müüdä. Mehe võtsõvõ kõgõ mütsü pääst ja saisativõ kah.

Küll mul olf häpe sõita purjun matusõlidsõge läbi liina. Nä jo kõnõlivõ väega kõvastõ ja jumala õnn, et viil laulma es nakka. Mul olli matusõkuusõ pääl, selle pidäsiive nii autu ku inemise kinni ja lasõvõ mu müüdä.

Urvastõn sai surnu kuigi iks havva manu. Ma sinnä lähküle es lää. Ku pasunõkuur mängmä nakaš, es saa ma arvu, midä mängiti. Egäüts ai umma jorru. Õnnõ keriguopõtaja pruusõ midägi laulda. Havva kinniajamisõ aigu näi, et naisil olli kah lapju käen. Üts pillimiis magasi pingi pääl.

A är tuu tüü tetti ja vana-inemine sai puhkamõ. Ma olõ elun pallu surnuid kabõliaida veenü, a säänest taasperi matust ei olõ rohkõmb olnu. Mu arvaminõ om, et inne tüü ja perän tekke, miä tahati.

Maolda nali

Mõni nali om nii maolda, et aja peris naardma. Toimõndaja om üte säändse siia vällä valinu.

Unõnäo tähendus

«Näi unõn, et sa kinkset mulõ jõulus ilosa kaalakee,» ütles naanõ mehele. «Ei tiia, miä tuu kül tähendäs?»

«Kül sa pia teedä saat!» kost miis kavala näoga.

Tulõ jõulupuulpäiv. Naanõ saa mehe käest paki. Värisevide kässiga arotas tä tuu valla-lõ... Pakin om raamat «Unõnäo seletäjä».

Mõtõ nakkas hädümä

Om kattõ sorti inemii-si, üte omma mõttõga inemise ja tõsõ omma inemise, kinkalõ om mõtõ ant. Edimädsõ omma kõik, kes tegevä midägi, mis näile rõõmu tege – kasvatasõ latsi, oppasõ inemii-si, omma määndsegi asatundja. Mõttõga omma kõik, kes tegevä hindäle miildüvit asjo ja andva tuuga hindäle ja tõisilõ väärtüst.

RUITLASÕ OLAVI, mõtõja

Tõõsõ omma veidükese är vaonu keskian mehe ja naasõ, kinkal suurõmb mõtõ om hää-mä naanu. Latsõ omma suurõ ja uma elo pääl, tüü, midä egä päiv tetä tulõ, ei paku inämb hingele midägi ja täüt õnnõ leevätiinmise tsihti. Ku kunagi ollgi näil määnegi hää aoviidüs nigu raudrahakõisi vai markõ korjaminõ vai sõpruga korvpalli vai võrkpalli mängmine, sõs täämbädses pääväs om seo asõmõl miihil arvudi takan ollõ larpminõ ja naisil tunnõpikkunõ seriaalimaraton.

Hädä om tuun, et ku mõtõ hääs, nakkas vaenõ inemine timmä takan otsma. Mõni nakkas juuma. A ku õdagu ministris vai väejuhis lakut, sõs hummogus om ministri ja väejuht su seest jalga lasknu ja sa istut õks sama mõttõlda tagaotsa pääl ku inne juuma nakkamist. Mis tetä? Väega rassõ om leüdä määndsiti asjo, mis sinno jäl naardma ja säänest rõõmus-tama pandva. Säänsit asjo, minka sa kõik är unõhtat ja

nigu väiku lats hõis-kama nakkat. Ku hing om är väsinü ja herksüs om kaonu, sõs om inemise elolõherätämine väega keerolinõ.

Ja sõs visatas väsinüile pasterõngas – rahvuslus. Ja kõrraga ja lihtsä vaivaga om inemisel mõtõ küländ.

Rahvuslasõs olõminõ ei nõvva esiki põhiharidust, ei olõ vaia hädä füüsiliist vormi, süvvit tiidmiisi eläjakasvatamisõst. Tulõ lihtsäle olla kõgõ tävvega rahvuslanõ ja hinnäst vasta säädi egäle inemisele, kelle esä-maa-armastus sullõ ette antuist piirest allapoolõ jääs.

Ku mõttõga inemise loova uma olõmisõ ja tegemisiiga väärtüisi ja näil ei olõ määnestki tarvidust hinnäst kellegi vasta säädi, sõs tugitoolirahvuslasõ, kinkalõ mõtõ om ant, omma no nii süvvä mõttõga, et võtva hindäle õigusõ lubada edimäst sorti mõttõga inemiisi esiki õigõl aol maaha lüvvä.

Muusiän, sammamuudu tüütäs islamiterrorism. Harimalda inemisele andas kunstligult mõtõ ja pandas tä tegemä midägi, midä ütski periselt mõistusõ man inemine ei tii.

Mullõ miildüs seo maa, seo maa keele, seo maa mõttõga inemise, nii nigu tõsõ maa, tõisi maiõ keele ja mõttõga inemiseki. Kõik aig omma miildünü, a no jääs seost veitüs. Tugitoolirahvuslasõ omma rahvuslusõ är rüüvnü.

Tossu Tilda pajatusõ

Raadio avit naist võtta

Abielopaar tähüst ummi hõpõpulmi ütlen küläliidsiga pidolavvan. Nä kõnõli, kuis näist paar sai.

Tütriku miildü poisilõ väega, a kõik poisi jutu timäga ütist ello alosta olli ku tuuldõ linnan. Iks olf tütrigul kavaluisi, kuis poisist vallaõ saia. Ütskõrd, ku poiss tullf jäl naasõvõtu-jutuga, ütelf tütrik: «Õkva lää sullõ, ku soovit mullõ raadion juubõli puhul õnnõ!»

Raadio võtf õnnõsuuvõ vasta tuukõrd säitsmekümnendäst eloastast pääle, a tütrigul olf tulõman kõgõst katõkümnes sünnüpäiv. Sääne asi võtf poisi murõligus. A nõunolõk olf jo olõman ja pää tullf tüüle panda...

Tütrigu sünnüpäiväl loeti raadion ette õnnõsuuv Maie-Loviisele timä suurõ juubõli puhul kalli noorõpõlvõ sõbra puult. Egäs juhus olf poiss tütrigu nimele mano pandnu tõõsõ, et olõs roh-

kõmb vanainemise muudu, ja eloastidõ numbri jätnü ülepää märkmäldä. Läbi lätõ! Tütrigul es olõ inämb kohegi pāsemist. Edesi lätõ nigu lepädsõ riiga ütitsel meelel ütitsen koton.

Söögivahetunnin

Illos kommõ nõud, et söögilavvan ei pudrata. Sääne nõudminõ olf üles tähendät ka kooli iinkirjon.

Jutt om ütest väikust maakoolist Võromaal. Söögivahetunnin tükse üts ku tõõnõ lats midägi ütlemä. Ku jutukõmmin lavvan lätõ suurõs, segäsi kõrrapidäjä oppaja vahelõ: «Põrsa kah mõistva tassamba süvväl!» Tükk aigu olf ruumin vaikus. Nika ku üts julgõ jutuga poiskõnõ nimmas: «Väiku kitsin um pōrs-sil kah.» Poiskõnõ olf maalats ja tiidse häste, et immese man umma nissa otsõn tsiapõrsa kid-sisese ja ruigasõ. Midä olf oppajal, kah maainemisel, säändsele tarkpääle vasta üteldä...

Viha asõmõl viht

Ma kuuli raadiost, et vihastaminõ ei olõki väega halv asi. Vastapite, pallõ halvõmb olõv tuu, ku vihha pikält hindä seeh hoita. Sõs võit vihast lahki minnä.

Ku iks süä täüs lätõ, tulõ viha hindä seest vällä laskõ. Mõistlikku muudu, nii et tõisilõ inemiisile ja hindäle haigõt ei tii.

MUDA MARI

Telli Uma Leht!

Telli saa ExpressPostist: tellimine.ee/umaleht
tel 617 7717 vai postkontorist.

Ammunõ aig

Egas 90aastanõ inemine ei ooda pühhi nii, nigu ütsaastanõ. A latsõpõlvõ joulou-utmist ei unõhta kunage. Mino nuurusai-go ei anna parhilladsõ aoga võrõlda. Eesti riik olf tuudaigo nuur ja kinmähe vaesõmp ku põra.

Kõgõ põnõvamp olf kotoh piparkuukõ küdsämine. Vana-imä kiitse nātäl aigo tsukropiitest siropet. Ku maigoandjido-ga tainas valmist sai, rullite tuu kõõgilavva pääle ohukõsõst. Mul ku latsõkõsõl lubate kah plekist vormõga kuukõ vällä lõiko. Vormi olliva süame- ja tähekujolidsõ. Väega täpne tüü

olf präänikide panni pääle panõk. Ku ahost tullf joba hädä lõhna, nakaš suu vett juuskma. Mullõ ante ahokuumõ präänikit maitsa kah. Tuu olfge uhkõ tunnõ – hindä tettü!

Suur ettevõtmõnõ olf kuusõ ehtmine. Poodist ostõte värvilidsõ joulukündle. A noist jäi veitüst. Ubinilõ pante värviline pail varrõ külge ja ripotõdi kuusõ külge. Präänikit kah. Olliva kinmähe ka joulukompveki, vassapikkudsõ magusa pulgakõsõ värvilidsõ paprõ siih.

Ku kolmõkuningapäiv müüdä saie, viide kuus vällä. Kõgõ inämb saige oodõtus kompveki-jagamist, noid ostõte harva.

Olli vast viie aastanõ, ku kompvekiuutminõ lõppi iku-ga. Mullõ antõ kolm tükkü. Paprõst välläarõtamisõga lõudse, et siih es olõke magusat pulka. Tullf vällä, et veli Edgar, kes olf must katõssa aastaigo vanõmp, olf kompveki är sõõnõ ja paprõ sisse panno leeväst siso.

Et minno trüüsti, ante mulõ kümme sente ja lubate lähkost poodist periskomme osta. Mõtle, et säändse sulitembo iist piässe antama rihma esä käest, a toda es juhto. Veli olf iks suur, olno suvõl võõridõ man palgalinõ, kuis sõs säänest rihmutat.

PÄRNAS TEIDA

Rehkendä'! Perän panõ' vastussidõ asõmõlõ tähe'! Tii' näüdüsse perrä! Vastussõs saat üte vanasõna.

5 = U 6 = V 7 = Õ 8 = Ä 9 = Ü 10 = A 11 = E 12 = H
13 = I 14 = J 15 = K 16 = L 17 = M 18 = O 19 = S 20 = T 21 = '

10+5=15_K 5+4=___ 8+8=___ 9+8=___ 4+4=___ 10+11=___

7+7=___ 3+4=___ 2+3=___ 10+6=___ 1+4=___ 20+1=___

15-1=___ 5+5=___

20-8=___ 10-2=___ 12-8=___ 15+6=___

20-10=___ 11-1=___ 10+9=___ 10+10=___ 15-5=___ 5+16=___

10+8=___ 10+7=___ 11+6=___ 16-6=___ 3+18=___

1+5=___ 20-9=___ 9+7=___ 7+6=___ 2+18=___ 5+14=___ 21-10=___ 13+8=___

SAARÕ EVARI TSEHKENDÜS

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäli joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee vai postiaga: Uma Leht Tartu 48 65609 Võro.

Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro Instituut ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra ülesandõ vastus om: NIKUL NAKLAS.

Avvohinna saa RÕŽIKOVI HENRI (15) Verskast.